

ISSN 0579-0263

ИСТОРИЈА

60 ГОДИНИ
АСНОМ

ГОД. XXXX

СКОПЈЕ 2004

БРОЈ 1-2

Редакција:

Методија МАНОЈЛОВСКИ (главен и одговорен уредник)

Ѓорѓи ЧАКАРЈАНЕВСКИ

Васил ЈОТЕВСКИ

Ванчо ЃОРЃИЕВ

Виолета АЧКОСКА

Киро МАВРОСКИ (секретар на редакцијата)

Уредник на бројот:

Ѓорѓи ЧАКАРЈАНЕВСКИ

Издавач:

Сојуз на историчарите на Република Македонија

Адреса на Редакцијата:

Сп.: „Историја“, Институт за историја-Филозофски факултет-Скопје

Жиро сметка:

300000000078606, депонент: Комерцијална банка, Скопје

Лектура:

Тронда ПЕЈОВИЌ

Компјутерска обработка:

Киро МАВРОСКИ

Печати:

MagnaPrint

Тираж: 400 примероци

Печатењето е финансирано од Министерството за образование и наука на Република Македонија и Министерството за култура на Република Македонија

ИСТОРИЈА

ГОД. XXXX

СКОПЈЕ 2004

Број 1-2

СОДРЖИНА

СТАТИИ - ПРИЛОЗИ

Новица ВЕЛЈАНОВСКИ

АСНОМ - шеесет години историја и современост 7

Тодор ЧЕПРЕГАНОВ

Првото заседание на АСНОМ во британската и американската документација 25

Гордана ПЛЕТВАРСКА

АСНОМ и промената на сопственичките односи 33

В. И. КАШЧЕЕВ (Саратов)

Аркадиј Семјонович Шофман како истражувач на Античка Македонија (крај на 1930-тите - почеток на 1960-тите години) 45

Томо ТОМОСКИ

Топонимите Дрембица и Велика во епископската титула на Св. Климент (прилог кон прашањето за нивната идентификација и убикација) 61

Александар АТАНАСОВСКИ

Анзберт за преминот на еден крстоносен одред низ областа „Градец“ 65

Драги ЃОРЃИЕВ

Исламизацијата во македонско - албанскиот граничен појас во XV и XVI век 71

Ванчо ЃОРЃИЕВ

Солунскиот конгрес на ТМОРО 1903 година и прашањето за востание 77

Наум ДИМОВСКИ

Крушевскиот манифест пулсира во асномска Македонија и современа Европа 93

Александар ЛИТОВСКИ

Македонското националноослободително движење и македонското национално прашање во егејскиот дел на Македонија (октомври - ноември 1944 година) 101

Методија МАНОЈЛОВСКИ

Индустриското производство во Македонија за време на Втората светска војна 111

ХРОНОЛОГИЈА

Даринка ПАЧЕМСКА ПЕТРЕСКА

Македонското националноослободително и револуционерно движење во 1924 година -Хронологија- 137

Ачкоска ВИОЛЕТА

1944-та година во историјата на Република Македонија (хронологија на 1944 година) 149

Нуредин ИСЕЈНОВСКИ

Исламски календар 159

НАСТАВА

Виолета АЧКОСКА

Начин на реализацијата на наставната програма по историја за IV година реформирана гимназија (како избран предмет) 165

Даринка ПАЧЕМСКА ПЕТРЕСКА, Виолета АЧКОСКА

Драматизација во наставата по историја 175

Нуредин ИСЕЈНОВСКИ

Програмирана настава - линеарно програмирање 183

Нуредин ИСЕЈНОВСКИ

Програмирана настава - разгрането програмирање 193

КРИТИКА И ПРИКАЗИ

АСНОМ документи, Том 1, книга 7, (одгласот на АСНОМ во соседните земји) избор, редакција и коментар проф. д-р Новица Велјановски, Државен Архив на Република Македонија, Скопје, 2004,702. (Љубица К. ЈАНЧЕВА) 205

Сергеј Борисович Сорочан, „Византија IV-IX веков, структура и механизмов обмена“, Харков 2001 (Стојко Стојков) 207

Јунак на епопејата од Рашанец, (Д-р Стојан Ристески, Војводата Аргир Маринче, ИРИС, Струга 2003) (Васил ДРВОШАНОВ) 210

Бернард Лори: БАЛКАНСКА ЕВРОПА, Матица Македонска, Скопје 2003, 258 (Петар ТОДОРОВ) 214

Д-р Нада Јурукова: Културно-просветни појави и процеси во Македонија (1944-1953) Институт за национална историја, Скопје 2003, 377 (Елена ПЕРЧИНКОВА) 217

www.rastko.org.yu (Киро МАВРОСКИ) 220

www.newadwent.org (Киро МАВРОСКИ) 223

СООПШТЕНИЈА

Тодор ЧЕПРЕГАНОВ

Годишна конференција на Европската асоцијација на наставниците по историја „Еуроклио“ 225

IN MEMORIAM

Томо Томоски 229

Глигор Тодоровски 235

Димитар Димески 239

Список на соработниците 243

Список на дистрибутери на списанието 244

TABLE OF CONTENTS

ARTICLES

Novica VELJANOVSKI

The Anti-Fascist Council of the National Liberation of Macedonia
(ASNOM) Sixty Years of History and Coexisting.....7

Todor CEPERGANOV

The First Session of ASNOM in the British and American Documentation.....25

Gordana PLETVARSKA

(ASNOM) and Changes of Relations Ownership.....33

V.J. KOSHCHEV (Saratov)

Arkadij Semjanovich Shofman as a Researcher of the Antique Macedonia
(The end of 1930 until the beginning of 1960's).....45

(Tomo TOMOSKI)

Toponimies of Drembitza and Velica in the Episcopal Title of the St. Clement
(A Contribution of the Question of their Identification and Location).....61

Aleksandar ATANASOVSKI

Anzbert's Chronicle for Passing of the One Crusaders Detachment
through the District of "Gradec".....65

Dragi GJORGIEV

Islamization in the Macedonian Albanian Border in the 15th and 16th Centuries.....71

Vanco GJORGIEV

The Thessalonica Congress of the Secret Macedonian Adrianople Revolutionary
Organization (TMRO) in 1903 and the Question of the Uprising.....77

Naum DIMOVSKI

The Krushevo Manifesto and its Influence in the ASNOM Macedonia and Contemporary
Europe 93

Aleksandar LITOVSKI

The Macedonian National Liberation Movement and the Macedonian National
Question in Aegean Macedonia (October-November 1944).....101

Metodija MANOJLOSKI

The Industrial Production in Macedonia during the Second World War.....111

CHRONOLOGY

Darinka PACHEMSKA PETRESKA

The Macedonian Liberation and Revolutionary Movement in 1924 - Chronology.....137

Violeta ACHKOSKA

The Year 1944 in the History of the Republic of Macedonia (Chronology of 1944).....149

Nuredin ISEJNOVSKI

Islamic Calendar 159

EDUCATION

Violeta ACHKOSKA

The Manner of the Development of the History Curricula for the Fourth Grade in the Reformed High-School.....165

Darinka PACHEMSKA PETRESKA, Violeta ACHKOSKA,

The Role of the "Dramatization" in Teaching History.....175

Nuredin ISEJNOVSKI

The Teaching Program - Linear Program.....183

Nuredin ISEJNOVSKI

The Teaching Program - Extended Program.....193

CRITIQUE - SURVEYS

ASNOM- Documents, vol. I, book 7, (The Echo of ASNOM in the Neighboring Countries), Selection, Editor and Comments, Prof. Dr. Novica Veljanovski, The State Archives of the Republic of Macedonia; Skopje 2004, pp.702 (Ljubica K.Jancheva).....205

Sergej Borisovich Sorochan, *Byzantium in the 4th 9th Centuries, Structure and Mechanism of Exchange*, Harkov 2001, (Stojko Stojkov).....207

The Hero of the Epopee of Rashanec, (Dr. Stojan Risteski, *The Veivoda Argir Marinche*,) IRIS, Struga 2003, (Vasil Drvoshanov).....210

Bernard Lory, *The Balkan Europe*, Matica Makedonska, Skopje 2003, pp.358, (Petar Todorov).....214

Dr. Nada Jurukova, *Cultural and Educational Fenomena and Processes in Macedonia (1944-1953)*, Institute of National History, Skopje 2003, pp.377 (Elena Perchinkova).....217

www.rastko.org.yu (Kiro Mavrovski).....220

www.newadwent.org (Kiro Mavrovski).....223

INFORMATION

Todor CEPREGANOV

The Annual Conference of the European History Teachers Association "EUROKLIO".....225

IN MEMORIAM

Gligor Todorovski.....229

Tomo Tomoskii.....235

Dimitar Dimeski.....239

List of Collaborators.....243

List of the Distributors of the Magazine.....244